

Immigrants a l'escola, distribuir per integrar

L'acumulació en pocs centres educatius dels fills d'immigrants magribins i senegambians dificulta la seva integració al país i converteix aquestes escoles en guetos. Però l'estratègia de dispersió topa amb l'oposició d'algunes escoles concertades.

Aquesta setmana comença a Catalunya la pre-inscripció d'alumnes d'educació infantil, primària i secundària obligatòria per al curs vinent. Tal com ja es va fer l'any passat a la comarca d'Osona, en alguns municipis s'aplicarà el criteri de distribuir els infants magribins i senegambians per tal d'evitar que es concentrin als mateixos centres, cosa que té un efecte dòmino d'abandonament de l'escola pels nens catalans i que dificulta la integració dels fills dels immigrants.

El nombre de magribins que cursen estudis a les escoles de Catalunya és actualment de més de set mil, quan eren 2.732 fa cinc anys. L'augment també ha estat similar en el cas dels subsaharians, que han passat de 224 a 940. La tímida reforma del Reglament d'Estrangeria aprovat pel govern socialista ara fa dos anys, que facilita el reagrupament familiar, ha estat una de les causes d'aquest augment. I a diferència de la majoria de fills d'immigrants escolaritzats abans del 1996, que havien nascut a Catalunya i que aprenien català al parvulari —o fins i tot abans, per la influència del barri i de la televisió—, molts dels magribins que s'han incorporat a l'escola aquests dos últims cursos hi han arribat sense tenir cap mena de coneixement de català —ni d'espanyol—, cosa que dificulta la tasca dels edu-

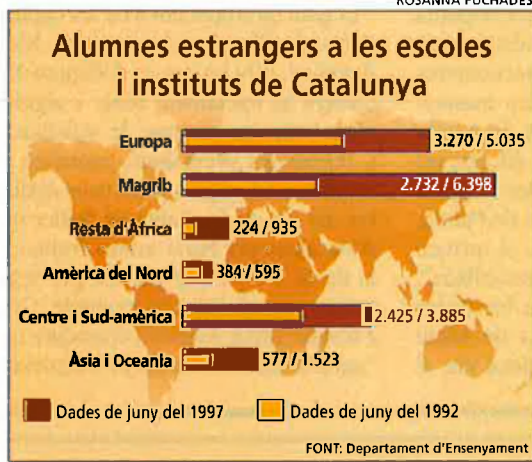
cadors, sobretot quan el nen té més de deu anys. S'ha de tenir en compte que la llengua àrab només té tres vocals (*a, i, u*), que no utilitza majúscules, i que hi ha moltes diferències de concordança de gènere i nombre. Així en àrab diuen "els gossos és tranquil·la". Si hi afegim que molts nous nens s'incorporen a l'escola pel gener, i que atarren en una aula on ja hi ha set

infantil. La situació era preocupant als centres d'educació infantil i primària de Sant Miquel i de Balmaes, que gairebé aplegaven tots els nens africans de Vic i on la presència dels fills de les famílies catalanes era mínima. El fenomen no és pas idèntic al de les escoles de la Ciutat Vella de Barcelona. Els fills d'estrangers extracomunitaris sumen un 30% del cens infant-

til del districte, i la majoria d'ells segueixen estudis a escoles com Cervantes, Collaso i Gil, i Milà i Fontanals, on representen el 50% de l'alumnat. Però mentre que a Osona la majoria d'immigrants són magribins, a la Ciutat Vella pertanyen a vint nacionalitats diferents: xinesos, indis, paquistanesos, filipins, colombians, algerians, marroquins, iranians... Aquesta diversitat ha fet, per exemple, que l'escola Collaso i Gil hagi rebut el sobrenom de "l'ONU".

El Síndic de Greuges, que segueix de prop aquest problema, ja va suggerir que les escoles no superessin un índex del 15% de nens estrangers extracomunitaris, malgrat que aquest criteri potser no té sentit a la Ciutat Vella, on l'entorn és d'una gran multiculturalitat. El Síndic ha rebut queixes d'escoles públiques per la negativa de les escoles privades a acceptar magribins o senegambians. Per Enric Bartolet, adjunt del Síndic, cal que les escoles concertades acceptin nens estrangers per tal d'aconse-

ROSANNA PUCHADES

o vuit magribins, les dificultats d'integrar-los són tan considerables que poden esdevenir un gueto. En aquestes circumstàncies, el programa d'Educació Compensatòria del Departament d'Ensenyament, amb una setantena de mestres que recorren les escoles per assessorar els educadors o fer-hi un seguiment individual dels alumnes, ja resulta insuficient.

Enguany a Osona són sis-cents els magribins escolaritzats, la majoria d'ells a Vic i Manlleu, i representen el 10% de la població

guir una desconcentració limitada, tal com es fa a Vic.

Vic, un exemple. A Osona, com reconeix la directora general d'Ordenació Educativa de la Generalitat, M. Àngels González, aquest procés s'ha fet un cop la comunitat educativa, els ajuntaments, les associacions d'immigrants i les famílies hagueren arribat a un consens. És cert que la Llei Orgànica de Dret a l'Educació (LODE) reconeix el dret dels pares a triar el centre dels fills, i els criteris que s'aplicaven eren el de proximitat, la presència de germans i la situació econòmica de la família. Però la Llei de Participació, Avaluació i Govern de Centres Docents del 1995 va donar, segons Maria Àngels González, un marc per desenvolupar aquestes estratègies d'integració. La seva disposició addicional segona estableix que es pot plantejar una distribució equilibrada dels alumnes amb risc de marginació o situacions socials o culturals desfavorides.

A Vic aquesta distribució s'ha aplicat amb l'acord de la resta de centres públics i les escoles con-

**El rebuig dels
alumnes del centre
i el consegüent
absentisme
escolar són els dos
principals
riscos d'aquesta
política.**

certades —la majoria religioses—, que han acceptat de tenir dos o tres magribins per aula al parvulari. I s'ha intentat de no desplaçar alumnes que ja cursaven primària als centres de Balma i de Sant Miquel. Això ha permès d'obrir un procés de fusió d'aquestes escoles fet càrrec del cost del transport escolar d'una part d'aquests infants que van a centres de fora del barri, el que no s'ha resolt és el paga-

ment de la sisena hora que les escoles privades concertades ofereixen de més, i que és abonada per les famílies. Les associacions de pares, o les direccions mateixes, pagaven el rebut de les famílies que excepcionalment no el podien abonar. De fet, en alguns centres hi ha hagut queixes de l'associació de pares per la negativa de les famílies magribines a pagar aquesta hora addicional. Doncs bé, és precisament aquest el problema que esgrimeixen algunes escoles privades on es planteja la distribució.

Que el nen sigui rebutjat pels alumnes del centre i que aquest rebuig provoqui absentisme escolar són dos dels riscos d'aquesta política. Teresa Núñez, del Sindicat d'Ensenyament de Comissions Obreres, pensa que l'experiència de Vic és, en principi, vàlida, però creu que no es pot exportar a les altres comarques on no hi ha consens. Salt, Banyoles, certs barris de Lleida, Roses o Palafrugell són llocs on el Departament d'Ensenyament planteja la distribució d'immigrants. I a diferència de la resposta positiva que han donat les escoles religioses d'Osona, no tots

Paradoxalment, la integració dels fills d'estrangers extracomunitaris pot ser més difícil a indrets com Vic, on representen el 10% de la població infantil, que a la Ciutat Vella de Barcelona, on sumen el 30% del cens. En el cas de Barcelona, els nens pertanyen a vint nacionalitats diferents, mentre que en el cas d'Osona, gairebé tots són magribins.

Alguns centres justifiquen la seva poca disposició a matricular fills d'immigrants per por dels conflictes a l'hora de desenvolupar l'activitat educativa. Segons la reacció de les escoles, les associacions de solidaritat amb immigrants i els sindicats de l'ensenyament rebutgen un repartiment forçat.

els centres concertats s'hi han avingut. Per això les associacions de solidaritat amb immigrants i els sindicats de l'ensenyament rebutgen un repartiment forçat.

Alguns centres justifiquen la poca disposició a matricular magribins per por dels conflictes a l'hora de desenvolupar l'activitat edu-

cativa. El cas del ciutadà marroquí que va retirar les filles de l'escola Mare de Déu del Món de Girona perquè no volia que fessin música i educació física va posar el Departament d'Ensenyament en una situació delicada que, al capdavall, es va resoldre amb la tornada de les nenes a l'aula. Com explica el

director d'una escola de Rubí que ha viscut un problema similar el gener d'aquest any, sovint només es qüestió de dialogar i d'informar. El pare d'aquesta nena, que acabava d'arribar del Marroc, no volia que fes educació física perquè tenia por que perdés l'himen.

Tothom reconeix que la pitjor cosa que pot passar a un centre és d'esdevenir un gueto. Aquest fenomen no és exclusiu dels immigrants, també afecta els gitanos o els alumnes amb dificultats d'adaptació, com ha passat a l'Institut Badalona-9, que ha estat notícia per l'amenaça del seu claustre de deixar el centre en bloc. A Vic, com diu Dolors Rovira, regidora d'Ensenyament, no hi ha hagut cap conflicte. "Hem fet el que hem fet per evitar-lo, per integrar tothom. Ara, els fruits i la valoració d'aquesta aposta possiblement no es podran fer fins d'aquí a deu anys".

Xavier Rius Sant

Generalitat de Catalunya

Suggeriments

A totes les oficines, vostè podrà fer arribar les seves queixes, suggeriments..., i serà atès de manera immediata i personalitzada. Quan la temàtica ho requereixi, podrà ser atès pel mateix Conseller de Benestar Social o el director general competent en la matèria.

Gestions

Les oficines de Benestar Social són sempre al seu servei per tal de resoldre i gestionar qualsevol tràmit relacionat amb els cursos i serveis que la Generalitat de Catalunya li ofereix.

Qualsevol gestió al seu abast

**La Generalitat
l'escolta i l'atén**

OBS

Oficines de Benestar Social

La Generalitat a prop de la gent

Gestió i orientació
d'obra qualsevol tipus
de consultes, informes, etc.

Moltes oficines amb el
Catalunya al seu servei.
Consulti quina de la més propera.

Noves funcionalitats
Servei de vídeo-conferència
Catàleg interactiu de
Estatut de documents

OBS Virtual

Infonosa

XIP

Per a més informació, o per cobrir
qualsevol tipus de gestió social
més propera dirigiu-vos a la
Direcció General d'Acció Cívica
del Departament de Benestar Social, truqueu al

900 300 500

o bé per Internet a: <http://www.gencat.es/benestar>